

Бележки към финансовите отчети

1. База за изготвяне на финансовите отчети

(a) Правен статут

Първа инвестиционна банка АД (Банката) е създадена в Република България и има седалище и адрес на управление в гр. София, бул. Драган Цанков 37.

Банката има пълен банков лиценз, издаден от Българска народна банка (БНБ), според който може да извършва всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

Банката има чуждестранни дейности в Кипър и Албания.

В резултат на успешно първично публично предлагане на нови акции на Българска фондова борса – София, Банката е регистрирана като публично дружество в Регистъра на Комисията за финансов надзор в съответствие с разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа на 13 юни 2007.

Консолидираните финансови отчети на Банката към и за годината, завършваща на 31 декември 2007 г. обхващат Банката и нейните дъщерни предприятия (виж бележка 35), заедно наричани “Групата”.

(b) Приложими стандарти

Финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейската комисия.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО налага използването на определени съществени счетоводни преценки и изисква мениджмънта да прави преценки в процеса на прилагане на счетоводните политики на Групата. Областите, включващи една по-висока степен на преценка и сложност или области, където преценките и предположенията имат важно значение за финансовите отчети, са показани в Бележка 2 (р).

При изготвянето на финансовите отчети Групата е приложила МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване. Прилагането на МСФО 7 има отражение на вида и размера на оповестяванията направени в тези финансови отчети, но няма отражение върху отчетените печалба или финансово състояние на Групата. В съответствие с преходните разпоредби на стандартите, Групата е предоставила пълна сравнителна информация.

(c) Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети са представени в български лева, закръглени до хиляда лева.

Групата е направила някои рекласификации спрямо финансовите отчети към 31 декември 2006 г. с цел да предостави по-ясни и точни сравнителни данни.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на справедливата стойност за деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, както и активите за продажба с изключение на тези, за които липсва надеждна база за определяне на справедливата им стойност. Другите финансови активи и пасиви, както и нефинансовите активи и пасиви, са отчетени по амортизируема или историческа стойност и са преизчислени, за да отразят ефекта от хиперинфлацията, където е необходимо. Преди 1998 г. българската икономика оперира в условията на свръхинфлация, поради което счетоводните отчети на Банката за 1997 г. са преизчислени в съответствие с изискванията на МСС 29 – “Счетоводно отчитане при свръхинфлационни икономики”. Тези финансови отчети са преизчислени спрямо промените в общата покупателна способност на българския лев и в резултат на това са представени в мерната единица, валидна на 31 декември 1997 г.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика

(a) Признаване на приходи

Приходите от и разходите за лихви се признават в отчета за доходите съгласно принципа на начисляването на база ефективна доходност на актива или съответната променлива доходност. Приходите от и разходите за лихви включват амортизация на сконто и премии, както и на други разлики между първоначалната балансова стойност и стойността на падеж на база ефективен лихвен процент.

Приходите от и разходите за такси и комисиони от финансови услуги на Групата се признават в отчета за доходите когато съответната услуга е извършена.

Нетните приходи от търговски операции включват приходи и разходи от продажби и промени в справедливата стойност на финансови активи и пасиви за търгуване.

(b) Принципи на отчитане на инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са тези предприятия, които се намират под контрола на Групата. Контрол е налице когато Групата има властта, пряко или непряко, да ръководи финансовата и оперативната политика на едно предприятие така, че да извлече изгоди в резултат от дейността му. Предприятията създадени със специална цел се консолидират, когато отношенията между тях и Банката показват, че предприятията създадени със специална цел се контролират от Банката. Финансовите отчети на дъщерните предприятия се включват в консолидираните финансови отчети от датата на възникване на контрола до неговото прекратяване.

(c) Валутни операции

(i) *Функционална валута и валута на представяне*

Позициите, включени във финансовите отчети на всяко едно от дружествата на Групата са представени във валутата на основната икономическа среда, в която те оперират ("функционална валута"). Консолидираните финансови отчети са представени в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Групата.

(ii) *Сделки и салда*

Сделките в чуждестранна валута са превалутирани във функционалната валута по официалните обменни курсове на датите на транзакциите. Курсовите разлики от тези транзакции и от преоценката на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, са представени в отчета за доходите. Курсовите разлики от непаричните позиции са включени като резерв в собствения капитал.

(iii) *Чуждестранни дейности*

Активите и пасивите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датата на отчета. Приходите и разходите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датите на транзакциите. Разликите от валутна преоценка се признават директно в капитала. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Кипър ръководството приема, че е евро. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Албания ръководството приема, че е албански лек.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи

Групата класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност чрез отчета за доходите; кредити и вземания; инвестиции, държани до падеж; финансови активи на разположение за продажба. Мениджмънтът определя класификацията на инвестициите при първоначалното им признаване.

(i) *Финансови активи, отчитани по справедлива стойност чрез отчета за доходите*

Позицията съдържа две подкатегории: финансови активи за търгуване и активи, първоначално определени за отчитане по справедлива стойност чрез отчета за доходите. Даден финансов актив се класифицира в тази категория ако е придобит с цел продажба в кратък срок или е определен в тази категория от мениджмънта. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти.

(ii) *Кредити и вземания*

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Те възникват когато Групата предоставя пари, стоки или услуги директно на дебитор без намерение за търгуване на вземането.

(iii) *Държани до падеж*

Инвестициите, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи, за които мениджмънта на Групата има намерението и възможността да ги държи до падеж. Ако Групата реши да продава повече от несъществена сума активи, държани до падеж, цялата категория следва да бъде прекласифицирана като активи на разположение за продажба.

(iv) *На разположение за продажба*

Инвестициите на разположение за продажба са такива, които се предвижда да бъдат държани за неопределен период от време и евентуално продадени при нужда от ликвидност или промени в лихвените проценти, обменните курсове или цените на капиталовите инструменти.

(v) *Признаване*

Покупките и продажбите на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани до падеж и на разположение за продажба се признават на датата на доставяне на активите. Кредитите възникват, когато сумите се предоставят на кредитополучателите. Всички финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс транзакционните разходи. Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от финансовите активи са изтекли или Групата съществено е прехвърлила рисковете и ползите от собствеността.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(vi) *Оценяване*

Активите на разположение за продажба и финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата след първоначално признаване се отчитат по справедлива стойност. Кредитите и вземанията и инвестициите, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност, при прилагане метода на ефективния лихвен процент. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се включват в отчета за доходите за периода, през който са възникнали. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба се признават директно в собствения капитал докато финансовите активи бъдат отписани или обезценени, като кумулативните приходи и разходи, признати до момента в собствения капитал се признават в отчета за доходите.

Лихвата, калкулирана при прилагане на метода на ефективния лихвен процент се признава в отчета за доходите. Дивидентите от капиталовите инструменти на разположение за продажба се отчитат в отчета за доходите, когато за Групата възникне правото да получи плащане.

(vii) *Оценяване по справедлива стойност*

Справедливите стойности на инвестициите, търгувани на активни пазари са базирани на текущите покупни цени. Ако определен финансов актив няма активен пазар или не е листван, Групата определя справедлива стойност, ползвайки техники за оценка. Те включват използването на предишни справедливи сделки, анализ на дисконтирани парични потоци, модели на опционни цени и други техники за оценка, често ползвани от участниците на пазара.

(e) Парични средства

Паричните средства включват пари в брой, парични средства депозирани в централната банка и краткосрочни високоликвидни инвестиции с матуритет до три месеца.

(f) Инвестиции

Инвестиции, държани от Групата с цел получаване на печалба вследствие на краткосрочни колебания в цената, се класифицират като инструменти за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, за които Групата има намерение и възможност да държи до падеж, се класифицират като активи, държани до падеж. Другите инвестиции се определят като активи за продажба.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки

(i) *Отдаване и наемане на ценни книжа*

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в баланса и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за активи за търгуване или съответно за активи за продажба. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки и други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив. Паричните средства, предоставени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки и други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се отчитат при тяхното възникване за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) *Споразумения за репо сделки*

Групата сключва договори за покупка (продажба) на инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба (покупка) на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават в баланса. Изплатените суми се отчитат като заеми на банки или други клиенти, като съответните ценни книжа се отчитат като обезпечение. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в баланса и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения към банки или други клиенти.

Разликите между стойностите при покупка (продажба) и при обратната продажба (покупка) се начислява за периода на сделката и се представя като лихвен приход (разход).

(h) **Привлечени средства**

Привлечените средства се признават първоначално по цена на придобиване, която включва получените средства (справедливата стойност на полученото вложение), нетно от разходите по сделката. В последствие, привлечените средства се представят по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените средства и стойността на падеж се признава в отчета за доходите за периода на привлечените средства по метода на ефективния лихвен процент.

Когато Групата закупи свой дълг, той се отписва от баланса и разликата между балансовата стойност на дълга и платената сума се включва в нетни приходи от търговски операции.

(i) **Компенсиране**

Финансовите активи и пасиви се компенсират, а нетната стойност се отчита в баланса, когато Групата има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на сделките на нетна основа.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(j) Обезценка на активи

Към всяка дата на изготвяне на баланс се извършва преглед на финансовите активи за наличие на индикации за обезценка. В случай че такива индикации са налице, се определя възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава, когато балансовата стойност на един актив или балансовата стойност на обекта, генериращ парични постъпления, част от който е активът, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценка се признават в отчета за доходите.

(i) Кредити и аванси

Възстановимата стойност на отпуснати кредити и аванси и на закупени кредити, се изчислява на база на настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Краткосрочните кредити не се дисконтират.

Кредитите са представени нетно, като отчетната стойност се намалява с начислените специфични и общи провизии за загуба от обезценка. Специфичните провизии за загуби от обезценка срещу конкретно определени експозиции се начисляват върху отчетната стойност на кредитите, за които е идентифицирана обезценка на базата на постоянни наблюдения на дължимите суми с цел намаляване стойността им до тяхната възстановима стойност. Общите провизии за загуби от обезценка се определят за намаляване на отчетната стойност на портфейл от идентични кредити, класифицирани като редовни, до тяхната възстановима стойност към датата на изготвяне на баланса. Очакваните парични потоци за портфейли от идентични активи се определят на базата на предишната практика и преценка на кредитния рейтинг на съответния клиент, както и въз основа на анализ на просрочените лихвени плащания или неустойки. Увеличението на провизиите за обезценка намира отражение в отчета за доходите. Когато даден кредит е идентифициран като несъбираем и след приключване на всички задължителни по закон процедури и определяне на общата загуба по него, кредитът се отписва от баланса.

В случай че в последващ период сумата на загубите от обезценка се намали и това намаление може обективно да се свърже със събитие, настъпило след увеличението, тогава намалението на загубите от обезценка се осъществява посредством отчета за доходите.

(ii) Финансови активи, преоценени по справедлива стойност в собствения капитал

Възстановимата стойност на капиталови инструменти е тяхната справедлива стойност. Възстановимата стойност на дългови инструменти и откупени кредити, преоценени по справедлива стойност, се изчислява, като настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира с текущия пазарен лихвен процент.

Когато един актив, преоценен по справедлива стойност в собствения капитал е обезценен, като намалението преди това е отчетено директно в собствения капитал, намалението се прехвърля в отчета за доходите и се отчита като част от загубите от обезценка. Когато един актив, преоценен по справедлива стойност е обезценен и увеличението на справедливата му стойност преди това е отразено в собствения капитал, това увеличение се намалява до размера, до който активът е обезценен. Всички допълнителни загуби от обезценка се признават в отчета за доходите.

В случай че в последващ период сумата на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да бъде отнесено към събитие след датата на отчитане на обезценката, тогава загубите от обезценка се реинтегрират в отчета за доходите.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(к) Имоти и оборудване

Имотите и оборудването са представени в счетоводния баланс по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и преизчисления, отчитайки ефектите на свръхинфлацията.

Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел намаляване стойността на дълготрайните активи в рамките на очаквания срок на тяхното използване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
▪ Сгради	3 - 4
▪ Съоръжения и оборудване	10 - 20
▪ Стопански инвентар	10 - 20
▪ Транспортни средства	10 - 20
▪ Подобрения на наети сгради	2 - 33

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от активи в процес на изграждане в съответната категория активи.

(л) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания срок на ползване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
Лицензи	10 - 20
Програмни продукти	10 - 20

(м) Провизии

Провизия се отчита в баланса, когато Групата е поела законен или условен ангажимент в резултат на минало събитие, погасяването на което е вероятно да бъде свързано с намаляване на икономически ползи. В случай че ефектът е съществен, провизията се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци на база дисконтов фактор. Дисконтовият фактор се определя преди облагане с данъци и отразява текущата пазарна оценка на времевите разлики и там, където е подходящо, специфичните рискове за задължението.

(н) Акцепти

Един акцепт възниква, когато Групата се съгласява да плати, на определена бъдеща дата, определена сума по поет ангажимент. Акцептите на Групата възникват най-вече по потвърдени акредитиви, предвиждащи плащане в известен период след получаване на необходимите документи. Групата се договаря повечето задължения по акцепти да бъдат платени на по-късна дата от тази, на която клиента плаща сумата. Акцептите са отразени в "Други привлечени средства".

(о) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за периода включва текущ и отсрочен данък. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за периода въз основа на ефективната данъчна ставка или действаща такава в деня на изготвяне на баланса и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(o) Данъчно облагане, продължение

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички времеви разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, изчислени за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очакват да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за доходите, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

(p) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика

Групата прави оценки и допускания, които засягат отчетните стойности на активите и пасивите през следващата финансовата година. Оценка и преценките непрекъснато се оценяват и се базират на историческия опит и други фактори, включително очакване на бъдещи събития, които се смятат за основателни при определени обстоятелства.

(i) Загуби от обезценка на кредити и вземания

Групата ежесечно преразглежда кредитния си портфейл, за да определи стойността на обезценката. При определяне дали загуба от обезценка трябва да бъде призната в отчета за доходите, Групата преценява дали има данни, индикиращи наличието на измеримо намаление в прогнозираните бъдещи парични потоци от портфейл с кредити, преди такова намаление да бъде идентифицирано за конкретен кредит от портфейла. Обстоятелствата могат да включват налични данни, показващи че е имало негативна промяна в платежоспособността на кредитополучателите от дадена група или национални или локални икономически условия, свързани с просрочията на активи на групата.

Мениджмънтът използва преценки, базирани на исторически опит от загуби за активи с характеристики на кредитния риск и обективни обстоятелства за обезценка, сходни с онези в портфейла, когато планира бъдещите парични потоци на портфейла. Методологията и преположенията, използвани за оценяване както на сумата, така и на падежите на бъдещите парични потоци се преглеждат регулярно, за да се намалят разликите между очакваната загуба и фактичката загуба.

(ii) Подходни данъци

Печалбата на Групата е обект на данъчно облагане в няколко юрисдикции, при което се прилагат значителни преценки при определянето на данъците. Има много операции и изчисления, за които категоричното определяне на данъците е несигурно в нормалния бизнес. Групата отчита пасиви по очаквани резултати от данъчни проверки, базирани на преценката дали ще бъдат дължими допълнителни данъци. Когато окончателният резултат от тези данъчни проверки се различава от предварително отчетените суми, тази разлика ще има влияние върху текущите данъци и отсрочените данъци в периода, в който те се определят.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(q) Доходи на акция

Групата представя данни за основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност за своите обикновени акции. Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (числител) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменател). Доходите на акция с намалена стойност се определят като печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката и среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода се коригират с ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност, които се състоят от конвертируеми облигации и опции върху акции.

(r) Приложение на публикувани международни стандарти за финансова отчетност, които още не са в сила към датата на баланса и се отнасят до дейността на Групата

- *МСФО 8 – Оперативни сегменти (в сила от 1 януари 2009 г.).* Стандартът изисква оповестяване на сегменти на база на компоненти на Групата, които ръководството наблюдава при вземане на оперативни решения. Оперативните сегменти са компоненти от Групата, за които е налична самостоятелна финансова информация, която се преглежда периодично от лице с ръководни функции при вземане на оперативни решения, при преценка как да се разпределят ресурсите и при оценка на представянето.
- *Ревизиран МСС 23 – Разходи по заеми* премахва възможността всички разходи по заеми да се отчитат като разход в момента на възникване и изисква предприятията да капитализират разходите по заеми директно свързани с придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, като част от себестойността на актива. Ревизираният МСС 23 става задължителен за финансовите отчети за 2009 г. и не е релевантен предвид дейностите извършвани от Групата.
- *КРМСФО 11 МСФО 2 – Транзакции с групови и собствени акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 март 2007 г.).* Разяснението изисква споразумение за плащане, базирано на акции, в което дадено дружество получава стоки или услуги като възнаграждение за своите собствени капиталови инструменти, да бъде осчетоводено като транзакция за плащане, базирано на акции, уредено чрез акции, независимо как са получени необходимите капиталови инструменти. Групата счита че *КРМСФО 11* няма да има ефект върху нейните операции, тъй като през 2007 г. не са сключвани договори за плащания на базата на акции.
- *КРМСФО 12 – Споразумения за концесии на услуги (в сила от 1 януари 2008 г.).* Разяснението предоставя ръководство към дружествата от частния сектор относно някои оповестявания и въпроси свързани с оценки, които възникват в счетоводството на публично-частните концесионни споразумения. Групата счита, че *КРМСФО 12* не се отнася за нейните операции, тъй като Групата не е сключвала договори за концесия.
- *КРМСФО 13 – Клиентски програми за лоялност* засяга отчитането от предприятия, които оперират или участват в програми за лоялност на клиентите им. Отнася се за програми за лоялност на клиентите, при които клиентите могат да разменят натрупани кредити за награди като безплатни или с намалена цена стоки и услуги. *КРМСФО 13* в сила от 1 юли 2008 г. и не е релевантно предвид дейностите извършвани от Групата.
- *КРМСФО 14 – МСС 19 – Лимит на актив по план за дефинирани ползи, минимални изисквания за финансиране и тяхното взаимодействие (в сила от 1 януари 2008 г.)* – не е релевантно предвид дейностите извършвани от Групата.

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска

А. Търговски операции

Групата поддържа активни търговски позиции в ограничен брой недеривативни финансови инструменти. Повечето от търговските операции на Групата са насочени към клиенти. С цел задоволяване нуждите на клиенти Групата поддържа пакет от инструменти на капиталовия пазар и поддържа постоянна пазарна ликвидност, като търгува с други участници на пазара. Тези дейности обхващат търговията с финансови инструменти и дават възможност на Групата да предоставя на своите клиенти продукти от капиталовия пазар на конкурентни цени.

Групата управлява своите търговски операции по видове риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

(i) *Кредитен риск*

Рискът от неизпълнение е рискът контрагентите по финансовите инструменти да не изпълнят своите задължения. Рискът от неизпълнение се следи постоянно съгласно вътрешните процедури по управление на риска и се контролира посредством минимални прагове за кредитното качество на контрагента и определяне на лимити на размера на експозицията. Експозициите, произтичащи от търговски операции са обект на лимити спрямо общия размер на експозициите и се одобряват от оправомощеното лице или орган, както е определено в процедурите по управление на кредитния риск.

Сетълмент рискът е рискът от загуба, породен когато контрагентът не успее да достави стойност (пари, ценни книжа или други активи) съгласно договорените условия. Когато търгуването не се разплаща посредством клирингов агент, сетълмент рискът се ограничава чрез едновременно извършване на плащането и доставката.

(ii) *Пазарен риск*

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните цени. Групата поема пазарен риск, когато излиза на позиции по дългови инструменти, акции, деривативи и валутни транзакции. Този риск се управлява чрез прилагане на лимити на заетите позиции и тяхната рискова чувствителност, измерена посредством стойност под риск, дюрация или други измерители подходящи за отделна позиция по отношение нейната чувствителност към рискови фактори. Най-важните рискови фактори, които засягат търговските операции на Групата са промените на лихвените проценти (лихвен риск), промените на валутните курсове (валутен риск) и промените на цените на акциите (риск за цени на акции).

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството при покупка или продажба на инструменти.

Всички търгуеми инструменти се признават и оценяват по справедлива стойност, и всички промени в пазарните условия пряко рефлексират върху нетните приходи от търговски операции (за инструменти принадлежащи на търговския портфейл) или собствения капитал (за инструменти от портфейла инвестиции на разположение за продажба). В условията на развиващ се капиталов пазар цените, по които се сключват сделките, могат да се различават от котираните цени. Когато наличната пазарна информация се използва за установяване на справедливата стойност, тя може да не съвпада със стойността, която може да се реализира текущо на пазара.

Количествено измерване на лихвения риск се извършва чрез прилагания VaR (Value at Risk) анализ. Методът VaR оценява максималната загуба, която може да настъпи при определен хоризонт и нормални пазарни условия, дължаща се на неблагоприятни изменения на пазарните лихви, ако позициите останат непроменени за определен период. Стойност под риск се изчислява като се използва еднокдневен хоризонт и 99% доверителен интервал, което означава, че съществува 1% вероятност търговският портфейл да се обезцени в

Бележки към финансовите отчети

рамките на един ден повече от изчисления за него VaR. Параметрите на VaR модела се оценяват на

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
A. Търговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение

базата на експоненциално претеглени исторически данни за ценовите изменения на рисковите фактори.

Value at Risk се изчислява и следи на дневна база и представлява част от управлението на риска в Групата. В таблицата по-долу е представен в обобщен вид диапазона на VaR за портфейла от финансови инструменти оценявани по справедлива стойност на Групата за 2007 година:

	31 Декември	2007	2007	2007	31 Декември
<i>в хиляди лева</i>	2007	средно	минимално	максимално	2006
VaR	796	468	251	916	363

B. Нетърговски операции

По-долу са изложени различните рискове, на които Групата е изложена по отношение на нетърговски операции, както и подходът, който Групата е възприела за управлението им.

(i) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви. Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той има две измерения - риск от невъзможност да се финансират активи при подходящ матуритет и лихвени проценти и риск от невъзможност да се реализира актив при разумна цена и в приемлив срок за да се посрещнат задълженията.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити, други привлечени средства, както и акционерен капитал. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата, намалява се зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Групата се стреми да поддържа баланс между срочност на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура. Групата извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, залегнали в цялостната ѝ стратегия.

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата, представени по матуритетна структура според остатъчния срок до падеж.

Бележки към финансовите отчети

- 3. Управление на риска, продължение**
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

Матуритетна структура към 31 декември 2007 г.

<i>в хил. лв.</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	611,262	-	-	-	-	611,262
Финансови активи за търгуване	13,529	-	-	-	-	13,529
Инвестиции на разположение за продажба	20,019	38,729	191,131	123,247	1,077	374,203
Финансови активи държани до падеж	-	15,562	10,660	79,862	-	106,084
Вземания от банки и финансови институции	185,483	3,920	-	-	172	189,575
Вземания от клиенти	177,971	211,217	541,472	1,847,463	-	2,778,123
Имоти и оборудване	-	-	-	-	115,010	115,010
Нематериални активи	-	-	-	-	848	848
Други активи	12,743	-	-	-	-	12,743
Общо активи	1,021,007	269,428	743,263	2,050,572	117,107	4,201,377
Пасиви						
Задължения към банки	3,195	-	-	-	-	3,195
Задължения към други клиенти	1,612,663	431,992	337,719	92,765	-	2,475,139
Други привлечени средства	418,135	39	722,046	97,893	-	1,238,113
Подчинен срочен дълг	-	-	-	51,005	-	51,005
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,386	98,386
Пасиви по отсрочени данъци	-	-	-	-	1,417	1,417
Други пасиви	7,871	-	-	272	-	8,143
Общо пасиви	2,041,864	432,031	1,059,765	241,935	99,803	3,875,398
Положителна/(отрицателна) разлика в сročността на активите и пасивите	(1,020,857)	(162,603)	(316,502)	1,808,637	17,304	325,979

Бележки към финансовите отчети

- 3. Управление на риска, продължение**
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

Матуритетна структура към 31 декември 2006 г.

<i>в хил. лв.</i>	От 3					Общо
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред падеж	
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	708,038	-	-	-	-	708,038
Финансови активи за търгуване	13,239	-	-	-	-	13,239
Инвестиции на разположение за продажба	78,994	130,014	138,868	159,159	971	508,006
Финансови активи държани до падеж	-	15,681	8,430	46,110	-	70,221
Вземания от банки и финансови институции	37,916	3,942	-	-	174	42,032
Вземания от клиенти	66,715	126,785	405,482	1,110,791	-	1,709,773
Имоти и оборудване	-	-	-	-	80,753	80,753
Нематериални активи	-	-	-	-	840	840
Други активи	14,864	-	-	-	-	14,864
Общо активи	919,766	276,422	552,780	1,316,060	82,738	3,147,766
Пасиви						
Задължения към банки	10,436	-	-	-	-	10,436
Задължения към други клиенти	1,250,089	168,226	218,003	55,879	-	1,692,197
Други привлечени средства	225,842	446	364,086	532,844	-	1,123,218
Подчинен срочен дълг	-	-	-	48,299	-	48,299
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,141	98,141
Пасиви по отсрочени данъци	-	-	-	-	1,169	1,169
Други пасиви	5,606	-	6	301	-	5,913
Общо пасиви	1,491,973	168,672	582,095	637,323	99,310	2,979,373
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(572,207)	107,750	(29,315)	678,737	(16,572)	168,393

Към 31 декември 2007 г. средствата, привлечени от тридесетте най-големи небанкови депозанти представляват 16.61% от общата сума задължения към други клиенти (2006: 16.94%).

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите пасиви на Групата към 31 декември 2007 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1	От 1 до	От 3	Над 1	С неопред.	Общо
	месец	3 месеца	до 1 година			
Задължения към банки	3,199	-	-	-	-	3,199
Задължения към други клиенти	1,613,945	432,462	340,596	107,938	-	2,494,941
Други привлечени средства	420,503	41	740,907	90,053	-	1,251,504
Подчинен срочен дълг	-	-	-	99,116	-	99,116
Дългово капиталов инструмент	-	4,775	6,601	102,380	93,880	207,636
Общо финансови пасиви	2,037,647	437,278	1,088,104	399,487	93,880	4,056,396

(ii) Пазарен риск
Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Дейността на Групата е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Групата е изложена на базисен риск, зависещ от разликата между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, LIBOR или EURIBOR, въпреки че тези индекси се променят при висока корелация. В допълнение, цялостният ефект ще зависи и от други фактори, например доколко има плащания преди или след договорените дати и колебанията в чувствителността на лихвените проценти в периодите на падежиране и по валути.

За да определи лихвения риск на нетъргуемите си инструменти, Групата изчислява ефекта на промяната в пазарните лихвени равнища върху нетния си лихвен доход и икономическата стойност на Групата, дефинирана като разлика между справедливата стойност на активите и справедливата стойност на пасивите. Лихвеният риск върху икономическата стойност на Групата вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2007 г. е -3.5/+3.5 млн. лв. Лихвеният риск, на който е изложен нетния лихвен доход на Групата в рамките на една година напред, вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2007 г., е -2.3/+2.3 млн. лв.

Анализът на чувствителността на Групата към повишение или понижение на пазарните лихвени проценти (при допускане без асиметрични движения на кривите на доходност и постоянна балансова позиция) е както следва:

	100 базисни пункта паралелно нарастване	50 базисни пункта нарастване след 1 година
Минимум за периода	(3,449)	(2,330)
Максимум за периода	1,556	666
Средно за периода	(864)	(1,505)

Бележки към финансовите отчети

- 3. Управление на риска, продължение**
- В. Нетърговски операции, продължение**
- (ii) Пазарен риск, продължение**
- Лихвен риск, продължение**

Таблицата по-долу показва ефективните лихвени проценти към 31 декември 2007 г. и периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви.

в хил. лв.	Инструменти с фиксиран лихвен процент						
	Общо	Средно претеглен ефективен лихвен процент	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи							
Парични средства и вземания от централни банки	66,503	3.21%	34,391	33,116	-	-	-
Финансови активи за търгуване	2,074	4.38%	68	-	-	-	2,006
Инвестиции на разположение за продажба	370,154	3.96%	87,666	19,549	38,729	191,131	33,079
Финансови активи държани до падеж	104,904	3.06%	35,994	-	8,679	1,377	58,854
Вземания от банки и финансови институции	165,613	4.48%	-	161,701	3,912	-	-
Вземания от клиенти	2,757,035	10.71%	2,512,597	41,795	19,981	51,752	130,910
Нелихвоносни активи	734,090	-	-	-	-	-	-
Общо активи	4,201,377		2,670,716	256,161	71,301	244,260	224,849
Пасиви							
Задължения към банки	3,071	2.25%	1,406	1,665	-	-	-
Задължения към други клиенти	2,388,689	3.31%	2,328,192	34,984	4,972	17,525	3,016
Други привлечени средства	1,221,044	6.51%	449,596	391,206	-	350,651	29,591
Подчинен срочен дълг	47,507	13.25%	-	-	-	-	47,507
Дългово капиталов инструмент	93,880	12.56%	-	-	-	-	93,880
Нелихвоносни пасиви	121,207	-	-	-	-	-	-
	3,875,398		2,779,194	427,855	4,972	368,176	173,994

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва ефективните лихвени проценти към 31 декември 2006 г. и периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви.

в хил. лв.	Общо	Средно претеглен ефективен лихвен процент	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент			
				Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи							
Парични средства и вземания от централни банки	375,044	3.67%	22,416	352,628	-	-	-
Финансови активи за търгуване	8,627	3.66%	73	-	7,417	-	1,137
Инвестиции на разположение за продажба	502,114	3.98%	72,096	78,545	126,808	137,911	86,754
Финансови активи държани до падеж	69,265	3.50%	36,763	-	21,458	2,134	8,910
Вземания от банки и финансови институции	37,152	3.66%	258	32,982	3,912	-	-
Вземания от клиенти	1,678,388	11.13%	1,490,522	10,922	13,812	18,023	145,109
Нелихвоносни активи	477,176	-	-	-	-	-	-
Общо активи	3,147,766		1,622,128	475,077	173,407	158,068	241,910
Пасиви							
Задължения към банки	10,175	4.66%	2,978	7,197	-	-	-
Задължения към други клиенти	1,638,884	2.39%	1,581,020	27,557	7,311	22,574	422
Други привлечени средства	1,095,682	6.11%	419,286	225,188	443	1,023	449,742
Подчинен срочен дълг	45,312	13.30%	-	-	-	-	45,312
Дългово капиталов инструмент	93,880	12.56%	-	-	-	-	93,880
Нелихвоносни пасиви	95,440	-	-	-	-	-	-
	2,979,373		2,003,284	259,942	7,754	23,597	589,356

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Валутен риск

Валутен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове. Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с чужди валути и при финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на валутен борд в Република България българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Групата изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Експозициите на Групата пораждаят нетни приходи от търговски операции от промени във валутните курсове, които се отчитат в отчета за доходите. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, които не са деноминирани във валутата на представяне на Групата. Тези експозиции са представени по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Парични активи		
Евро	2,567,522	1,791,518
Щатски долари	345,274	307,381
Други валути	60,394	67,226
Злато	4,761	3,134
Парични пасиви		
Евро	2,624,214	1,944,038
Щатски долари	345,841	308,620
Други валути	60,236	67,308
Злато	-	-
Нетна валутна позиция		
Евро	(56,692)	(152,520)
Щатски долари	(567)	(1,239)
Други валути	158	(82)
Злато	4,761	3,134

По отношение на монетарни активи и пасиви, които не са икономически хеджирани, Групата управлява валутния риск в съответствие с политика, която поставя лимити за валутните позиции и дилърски лимити.

(iii) Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, че другата страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на Групата като не успее да изплати свое задължение. Групата е изложена на риск от своята кредитна дейност, както и в случаите когато действа като посредник от името на клиент или на друга трета страна, или при издаването на условни ангажименти. Управлението на кредитния риск се извършва посредством редовни анализи на кредитоспособността на длъжниците и определянето на кредитен рейтинг. Експозицията към кредитен риск се управлява също и чрез приемане на обезпечения и гаранции.

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква вследствие на предоставените заеми на клиенти. Размерът на кредитната експозиция в този случай се определя от балансовата стойност на активите. Тези експозиции са както следва:

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Кредитен риск, продължение

31 декември 2007 г.		<i>в хил. лв.</i>	
Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Балансова стойност на вземания от клиенти
Групово обезценени			
Редовни	2,776,759	(23,130)	2,753,629
Индивидуално обезценени			
Под наблюдение	15,363	(835)	14,528
Нередовни	7,602	(1,234)	6,368
Необслужвани	48,708	(45,110)	3,598
Общо	2,848,432	(70,309)	2,778,123

31 декември 2006 г.		<i>в хил. лв.</i>	
Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Балансова стойност на вземания от клиенти
Групово обезценени			
Редовни	1,679,274	(15,750)	1,663,524
Индивидуално обезценени			
Под наблюдение	22,083	(1,661)	20,422
Нередовни	20,679	(2,691)	17,988
Необслужвани	32,945	(25,106)	7,839
Общо	1,754,981	(45,208)	1,709,773

В допълнение, Групата е изложена на задбалансов кредитен риск вследствие на споразумения за предоставяне на кредити и издаване на задбалансови ангажименти (виж бележка 31).

Концентрации на кредитен риск (балансов и задбалансов) по финансови инструменти възникват спрямо контрагенти, които притежават сходни икономически характеристики, следователно промени в икономическите и други условия биха рефлектирали по подобен начин върху способността им да посрещнат договорните си задължения.

Основните концентрации на кредитен риск възникват в зависимост от местоположението и вида на клиентите по отношение на инвестициите, заемите и авансите и условните задължения.

Концентрацията на кредитен риск по икономически сектори е представена в таблицата по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Търговия	532,339	298,586
Производство	709,289	460,032
Услуги	224,226	128,129
Финанси	2,030	1,620
Транспорт	154,311	47,870
Комуникации	45,445	5,646
Строителство	181,769	160,910
Селско стопанство	89,340	62,760
Туризмъ	115,713	119,488
Частни лица	756,767	453,881
Други	37,203	16,059

Бележки към финансовите отчети

Обезценка

(70,309)

(45,208)

2,778,123
1,709,773
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Кредитен риск, продължение

Групата е предоставила кредити на дружества в различни сфери на дейност, но в един и същ икономически сектор - производство. Поради това експозициите имат сходен бизнес-риск. Съществуват три такива групи предприятия към 31 декември 2007 г. с обща експозиция възлизаща съответно на 14,628 хил. лв. (2006: 11,102 хил. лв.) - черна металургия, 22,400 хил. лв. (2006: 25,705 хил. лв.) - производство на кабели и електроматериали и 118,539 хил. лв. (2006: 69,938 хил.лв.) - енергетика.

Групата е предоставила кредити и издала условни ангажименти на 15 отделни клиенти или групи (2006: 10), към които експозицията превишава 10% от капиталовата база на Групата и се базира на отчетната стойност на съответното кредитно улеснение. Общата сума на тези експозиции е 872,776 хил. лв., която представлява 215.71% от собствения капитал (2006: 463,399 хил. лв., представлявали 153.80% от собствения капитал), от които 632,521 хил. лв. (2006: 298,812 хил. лв.) са кредити и 240,255 хил. лв. (2006: 164,587 хил. лв.) са гаранции, акредитиви и други условни задължения. Експозиции, обезпечени с парични депозити са изключени при изчисляването на големите експозиции.

Кредитите предоставени от Кипър възлизат на 140,128 хил. лв. (отчетна стойност) (2006: 53,986 хил. лв.), а от Албания – на 8,545 хил.лв.(2006:3,306 хил.лв.).

Сумите включени в таблиците представляват максималната счетоводна загуба, която ще бъде призната към датата на баланса, ако страните по сделката не изпълнят изцяло договорните си задължения и всички получени обезпечения се окажат без стойност. Следователно сумите значително надхвърлят очакваните загуби, отразени като обезценка.

Политиката на Групата изисква преди отпускане на одобрените кредити клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Банковите гаранции и акредитиви са също обект на стриктно предварително проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковия ангажимент. Размерът на получените обезпечения по издадени гаранции и акредитиви възлиза на 100%.

Обезпеченията по кредити, гаранции и акредитиви обикновено включват ипотeki, парични средства, съоръжения и оборудване, ценни книжа, или друга собственост.

Представената по-долу таблица показва общия размер на кредити, предоставени от Групата на клиенти, и вида на обезпеченията:

<i>в хил.лв.</i>	2007	2006
Ипотека	1,532,707	964,955
Залог на вземания	267,251	322,465
Залог на търговски предприятия	296,050	127,113
Ценни книжа	144,558	74,726
Банкови гаранции	19,006	61,306
Залог на стоки	93,672	53,379
Залог на машини и съоръжения	150,918	39,559
Залог на парични средства	115,390	32,564
Залог на дружествени дялове във фирми	41,661	23,425
Залог на злато	32	32
Други обезпечения	180,764	49,038
Необезпечени	6,423	6,419

Бележки към финансовите отчети

Специфични провизии за загуби от обезценка

(70,309)

(45,208)

Общо

2,778,123

1,709,773

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

С. Капиталова адекватност

Регулаторният орган, пред който се отчита Групата, Българска народна банка (БНБ), определя и следи за спазването на капиталовите изисквания, както на консолидирана, така и на неконсолидирана основа. БНБ издаде нова Наредба № 8 за капиталовата адекватност на кредитните институции, която е в сила от 1 януари 2007 г. и представлява прилагане в българското законодателство на Международното споразумение за конвергенция в измерването на капитала и капиталовите изисквания (подобrena рамка), познато още като Базел II, и на Директиви на ЕС 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО. За да изпълнява капиталовите изисквания, Групата трябва да поддържа минимално изискуемото съотношение от 12% между собствения капитал и рисково-претеглените активи. Банковите операции се категоризират или като търговски портфейл, или като банков портфейл, като рисково-претеглените активи се определят съгласно конкретни изисквания, които имат за цел да отразят различните нива на риск, присъщи на активите и на задбалансовите експозиции.

Групата изчислява изискванията за кредитния риск на своите експозиции в банков и търговски портфейл на базата на стандартизиран подход, определен от БНБ. Експозициите се вземат предвид по балансовата им стойност. Задбалансовите ангажименти се вземат предвид чрез прилагане на различни конверсионни фактори (0%, 20%, 50%, 100%), които имат за цел приравняването им в балансови стойности. Позициите се претеглят за риск при ползване на различни проценти (0%, 20%, 50%, 100%) в зависимост от класа на експозицията и нейния кредитен рейтинг. Използват се различни техники за редуциране на кредитния риск, например обезпечения и гаранции. При деривативните инструменти, като форуърди и опции, се оценява кредитният риск на контрагента.

Освен това Групата трябва да спазва капиталовите изисквания за операционен риск. Използва се подходът на базисния индикатор. Капиталовото изискване е равно на средния годишен брутен доход през последните три години, умножен по фиксиран процент (15%). Съответните рисково-претеглени активи се изчисляват чрез по-нататъшно умножение по 12.5.

Собственият капитал на Групата се състои от два елемента:

- Капитал от първи ред, който включва акционерния капитал, премиите от емисии на акции, законовите резерви, другите резерви с общо предназначение, неразпределената печалба от минали години, резервите от трансформиране на отчети в друга валута и малцинствените участия, намалени със стойността на положителната репутация и другите нематериални активи и нереализираната загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба.
- Капитал от втори ред, който включва подчинени пасиви, по-конкретно дългово капиталов инструмент и подчинен срочен дълг.

Към елементите на капиталовата база се прилагат следните лимити: капиталът от втори ред не може да превишава капитала от първи ред, а подчиненият срочен дълг не може да превишава 50 % от капитала от първи ред.

През периода Групата е спазила всички капиталови изисквания.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Нивото на капиталова адекватност е както следва:

в хил. лв.	Балансова стойност/условна стойност		Рисковопретеглени активи	
	2007	2006	2007	2006
Рисковопретеглени активи за кредитен риск				
Балансови позиции				
Парични средства и вземания от централни банки	611,262	708,038	16,407	74,759
Финансови активи за търгуване	13,529	13,239	11,413	4,523
Инвестиции на разположение за продажба	374,203	508,006	34,318	14,361
Финансови активи държани до падеж	106,084	70,221	15,221	9,222
Вземания от банки и финансови институции	189,575	42,032	37,926	4,589
Вземания от клиенти	2,778,123	1,709,773	2,460,403	1,507,485
Имоти и оборудване	115,010	80,753	115,010	80,753
Нематериални активи	848	840	-	743
Други активи	12,743	14,864	11,920	14,864
Общо активи	4,201,377	3,147,766	2,702,618	1,711,299
Задбалансови позиции				
Условни задължения	1,115,077	786,597	219,651	188,575
Дериватни инструменти (форуърди, опции)	124,969	52,745	707	818
Всичко рисковопретеглени активи за кредитен риск			2,922,976	1,900,692
Рисковопретеглени активи за пазарен риск			3,341	5,134
Рисковопретеглени активи за операционен риск			190,651	-
Всичко рисковопретеглени активи			3,116,968	1,905,826
Отношения на капиталова адекватност	Капитал		Капиталови съотношения %	
	2007	2006	2007	2006
Капитал от първи ред	273,573	168,554	8.78%	8.84%
Собствен капитал (капиталова база)	404,614	301,292	12.98%	15.81%

Бележки към финансовите отчети
4. Информация по сегменти

Информация по сегменти се представя с оглед на географското разпределение на сегментите на Групата. Форматът се базира на вътрешната финансово-контролна структура.

Оценката на активите и пасивите по сегменти е основана на счетоводната политика, описана в приложенията за счетоводната политика.

Операциите между сегментите се извършват по пазарни цени.

Групата извършва дейност основно в България, но също така има операции в Кипър и Албания.

При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите и разходите се разпределят на база местоположението на банковия клон, който ги генерира. Активите и пасивите по сегменти се разпределят въз основа на географското им местоположение.

<i>в хил. лв.</i>	Операции в България		Операции в чужбина		Общо	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Приходи от лихви	260,660	187,528	9,385	6,914	270,045	194,442
Разходи за лихви	(136,331)	(108,126)	(1,105)	(1,014)	(137,436)	(109,140)
Нетен лихвен доход	124,329	79,402	8,280	5,900	132,609	85,302
Приходи от такси и комисиони	59,855	44,192	944	612	60,799	44,804
Разходи за такси и комисиони	(9,797)	(5,950)	(40)	(30)	(9,837)	(5,980)
Нетен доход от такси комисиони	50,058	38,242	904	582	50,962	38,824
Нетни приходи от търговски операции	10,187	8,037	1,640	29	11,827	8,066
Административни разходи	(102,449)	(79,549)	(4,876)	(3,171)	(107,325)	(82,720)
Активи	4,030,952	3,074,555	170,425	73,211	4,201,377	3,147,766
Пасиви	3,835,372	2,850,566	40,026	128,807	3,875,398	2,979,373

Бележки към финансовите отчети
**5. Финансови активи и пасиви
Счетоводна класификация и справедливи стойности**

В таблицата по-долу е дадена класификацията по категории на финансовите активи и пасиви и техните справедливи стойности към 31 декември 2007 г.

<i>в хил. лв.</i>	За Държани		Кредити	на	Други по	Балансов		Справедлива
	търгуване	до падеж	и	разположен	амортизир	Други	стойност	стойност
			вземания	за	ана			
				продажба	стойност			
АКТИВИ								
Парични средства и вземания от централни банки	-	-	611,262	-	-	-	611,262	611,262
Финансови активи за търгуване	13,529	-	-	-	-	-	13,529	13,529
Инвестиции на разположение за продажба	-	-	-	374,203	-	-	374,203	374,203
Финансови активи държани до падеж	-	106,084	-	-	-	-	106,084	104,878
Вземания от банки и финансови институции	-	-	189,575	-	-	-	189,575	189,575
Вземания от клиенти	-	-	2,778,123	-	-	-	2,778,123	2,778,123
Други финансови активи	-	-	-	-	-	823	823	823
	13,529	106,084	3,578,960	374,203	-	823	4,073,599	4,072,393
ПАСИВИ								
Задължения към банки	-	-	-	-	3,195	-	3,195	3,195
Задължения към други клиенти	-	-	-	-	2,475,139	-	2,475,139	2,475,139
Други привлечени средства	-	-	-	-	1,238,113	-	1,238,113	1,211,375
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	51,005	-	51,005	51,005
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,386	-	98,386	99,450
Други финансови пасиви	1,924	-	-	-	-	-	1,924	1,924
	1,924	-	-	-	3,865,838	-	3,867,762	3,842,088

Справедливата стойност на паричните средства, паричните еквиваленти, депозитите на виждане и срочните депозити е приблизително равна на балансовата им стойност, поради краткосрочният им матуритет. Справедливата стойност на вземанията от клиенти е приблизително равна на балансовата им стойност, поради факта, че основната част от кредитния портфейл е с плаващи лихвени проценти, които отразяват промените в пазарните условия.

Бележки към финансовите отчети
5. Финансови активи и пасиви
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

В таблицата по-долу е дадена класификацията по категории на финансовите активи и пасиви и техните справедливи стойности към 31 декември 2006 г.

<i>в хил. лв.</i>	За търгуване	Държан и до падеж	Кредити и вземания за продажба	Други по амортизи рана стойност	Балансов стойност	Справедлива стойност
АКТИВИ						
Парични средства и вземания от централни банки	-	-	708,038	-	-	708,038
Финансови активи за търгуване	13,239	-	-	-	-	13,239
Инвестиции на разположение за продажба	-	-	-	508,006	-	508,006
Финансови активи държани до падеж	-	70,221	-	-	-	70,221
Вземания от банки и финансови институции	-	-	42,032	-	-	42,032
Вземания от клиенти	-	-	1,709,773	-	-	1,709,773
Други финансови активи	111	-	-	-	-	111
	13,350	70,221	2,459,843	508,006	-	3,051,420
						3,051,393
ПАСИВИ						
Задължения към банки	-	-	-	-	10,436	10,436
Задължения към други клиенти	-	-	-	-	1,692,197	1,692,197
Други привлечени средства	-	-	-	-	1,123,218	1,124,603
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	48,299	48,299
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,141	98,141
	-	-	-	-	2,972,291	2,972,291
						2,980,958

Бележки към финансовите отчети
6. Нетен лихвен доход

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Приходи от лихви		
Приходи от лихви от:		
Вземания от банки и други финансови институции	6,251	4,535
Вземания от граждани и домакинства	61,508	37,185
Вземания от корпоративни клиенти	153,974	114,810
Вземания от малки и средни предприятия	26,227	15,712
Микрокредитиране	4,554	2,196
Дългови инструменти	17,531	20,004
	270,045	194,442
Разходи за лихви		
Разходи за лихви от:		
Депозити от банки	(297)	(497)
Депозити от други клиенти	(51,173)	(33,146)
Други привлечени средства	(68,073)	(57,695)
Подчинен срочен дълг	(6,212)	(7,213)
Дългово капиталов инструмент	(11,616)	(10,429)
Лизингови договори и други	(65)	(160)
	(137,436)	(109,140)
Нетен лихвен доход	132,609	85,302

За финансовите години, приключили на 31 декември 2007 и 31 декември 2006, признатият лихвен приход от индивидуално обезценени финансови активи (вземания от клиенти) възлиза съответно на 9,692 хил. лв и 21,121 хил. лв.

7. Нетен доход от такси и комисиони

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Приходи от такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	12,091	10,656
Платежни операции	8,419	6,076
Клиентски сметки	8,371	6,203
Карти	14,558	11,215
Други	17,360	10,654
	60,799	44,804
Разходи за такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	(627)	(994)
Кореспондентски сметки	(953)	(879)
Карти	(5,767)	(3,960)
Други	(2,490)	(147)
	(9,837)	(5,980)
Нетен доход от такси и комисиони	50,962	38,824

Бележки към финансовите отчети
8. Нетни приходи от търговски операции

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Нетни приходи от търговски операции от:		
- дългови инструменти	517	38
- капиталови инструменти	2,245	1,398
- промени във валутните курсове	9,065	6,703
Нетен приход от търговски операции	11,827	8,139

9. Други нетни оперативни разходи

Другите нетни оперативни разходи представляват загуби от продажби на инвестиции на разположение за продажба.

<i>в хил.лв.</i>	2007	2006
Други нетни оперативни разходи, възникващи от:		
- дългови инструменти	(201)	(73)
Други нетни оперативни разходи	(201)	(73)

10. Административни разходи

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Административните разходи включват:		
- Разходи за персонал	31,993	23,484
- Амортизация	11,668	9,118
- Реклама	11,046	9,338
- Разходи за наеми	11,291	8,637
- Телекомуникации, софтуер и друга компютърна	8,909	5,909
- Разходи за нереализиран данъчен кредит	6,607	4,953
- Административни, консултантски и други разходи	25,811	21,281
Административни разходи	107,325	82,720

Разходите за персонал включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Общият брой на персонала на Групата към 31 декември 2007 г. е 2,289 човека (2006: 1,598).

Бележки към финансовите отчети
11. Загуби от обезценка

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Увеличение на обезценката		
Вземания от клиенти	(42,995)	(30,485)
Намаление на обезценката		
Вземания от клиенти	16,037	17,659
Нетна загуба от обезценка	(26,958)	(12,826)

12. Разходи за данъци

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Текущи данъци	(5,392)	(4,933)
Отсрочени данъци (виж бележка 22)	(248)	351
Разходи за данъци	(5,640)	(4,582)

Равнение между данъчния разход и счетоводната печалба, както следва:

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Счетоводна печалба преди облагане	56,653	33,268
Корпоративен данък по съответната данъчна ставка (10% за 2007 и 15% за 2006)	5,665	4,990
Ефект от данъчни ставки на дъщерни предприятия и клонове в чужбина	131	198
Данъчен ефект от постоянни данъчни разлики	(404)	(255)
Данъчен ефект от временни разлики	248	156
Данъчен ефект от намаление на данъчната ставка	-	(507)
Разходи за данък върху дохода	5,640	4,582
Ефективна данъчна ставка	9.96%	13.77%

Бележки към финансовите отчети
13. Доходи на акция

	2007	2006
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (<i>в хил. лв.</i>)	51,113	28,817
Среднопретеглен брой на държаните обикновени акции (<i>в хиляди</i>)	106,137	99,183
Доходи на акция (<i>в лева</i>)	0.48	0.29

Основните доходи на акция, изчислени съгласно МСС 33, се базират на печалбата, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката. През 2007 г., като и през предходната година, не са били издавани конвертируеми или опционни права върху обикновените акции на Банката. Следователно доходите на акция с намалена стойност съвпадат с основните доходи на акция.

14. Парични средства и вземания от централни банки

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Каса		
- в лева	89,814	61,550
- в чуждестранна валута	38,007	32,245
Злато	4,761	3,134
Вземания от централни банки	414,068	238,337
Разплащателни сметки и вземания от местни банки	67	1,142
Разплащателни сметки и вземания от чуждестранни банки	64,545	371,630
Общо	611,262	708,038

Бележки към финансовите отчети
15. Финансови активи за търгуване

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство:		
- деноминирани в лева	2,046	-
- деноминирани в чуждестранна валута	70	1,245
Чужди правителства	-	7,471
Други издатели	11,413	4,523
Общо	13,529	13,239

16. Инвестиции на разположение за продажба

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство		
- деноминирани в български лева	29,765	83,958
- деноминирани в чуждестранна валута	6,323	7,651
Чужди правителства		
- краткосрочни	229,860	194,453
- дългосрочни	20,019	143,963
Чуждестранни банки	87,159	66,950
Други издатели	1,077	11,031
Общо	374,203	508,006

Бележки към финансовите отчети
17. Финансови активи, държани до падеж

Дългосрочните ценни книжа, държани до падеж, представляват дългови инвестиции, които Групата има намерението и възможността да държи до падеж.

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Ценни книжа държани до падеж, емитирани от:		
Българското правителство	60,492	6,296
Чужди правителства	1,378	17,816
Чуждестранни банки	44,214	46,109
	106,084	70,221

18. Вземания от банки и финансови институции
(a) Анализ по видове

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Вземания от банки	165,954	18,007
Вземания по договори за обратно изкупуване	-	19,085
Други	23,621	4,940
Общо	189,575	42,032

(b) Географски анализ

<i>в хил. лв.</i>	2007	2005
Местни банки и финансови институции	24,902	30,204
Чуждестранни банки и финансови институции	164,673	11,828
Общо	189,575	42,032

Бележки към финансовите отчети
19. Вземания от клиенти

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Граждани		
- Потребителски кредити	366,511	219,139
- Ипотечни кредити	390,256	234,742
Малки и средни предприятия	270,565	162,997
Микрокредитиране	43,476	23,461
Корпоративни клиенти		
- Публичен сектор	33,972	21,362
- Частен сектор	1,743,652	1,093,280
Обезценка	(70,309)	(45,208)
	2,778,123	1,709,773

(а) Движение в обезценката

<i>в хил. лв.</i>	
Салдо към 1 януари 2007 г.	45,208
Допълнително начислени	42,995
Реинтегрирани	(16,037)
Отписани	(1,857)
Салдо към 31 декември 2007 г.	70,309

Всички обезценени кредити са записани до тяхната възстановима стойност.

Бележки към финансовите отчети
20. Имоти и оборудване

<i>в хил. лв.</i>	Земя и сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Активи в процес на изграждане	Подобренени наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2007 г.	9,055	56,098	5,139	25,555	21,832	117,679
Придобити	361	1,451	299	46,409	1,274	49,794
Излезли от употреба	-	(2,435)	(924)	(902)	(1,365)	(5,626)
Прехвърлени	2,951	12,572	1,312	(21,948)	4,882	(231)
Към 31 декември 2007 г.	12,367	67,686	5,826	49,114	26,623	161,616
Амортизация						
Към 1 януари 2007 г.	2,825	27,076	2,491	-	4,534	36,926
Начислена през периода	361	7,698	983	-	2,399	11,441
За излезлите от употреба	-	(897)	(595)	-	(269)	(1,761)
Към 31 декември 2007 г.	3,186	33,877	2,879	-	6,664	46,606
Балансова стойност						
Към 31 декември 2007 г.	9,181	33,809	2,947	49,114	19,959	115,010
Към 1 януари 2007 г.	6,230	29,022	2,648	25,555	17,298	80,753

21. Нематериални активи

<i>в хил. лв.</i>	Програмни продукти и лицензи	Положителна репутация	Общо
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2007 г.	2,496	97	2,593
Придобити	423	10	433
Излезли от употреба	(543)	-	(543)
Прехвърлени	231	-	231
Към 31 декември 2006 г.	2,607	107	2,714
Амортизация			
Към 1 януари 2007 г.	1,753	-	1,753
Начислена през периода	227	-	227
За излезли от употреба	(114)	-	(114)
Към 31 декември 2006 г.	1,866	-	1,866
Балансова стойност			
Към 31 декември 2007 г.	741	107	848
Към 1 януари 2007 г.	743	97	840

Бележки към финансовите отчети
22. Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са калкулирани за всички временни данъчни разлики, като е използван балансовият метод на база основен данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочения данък се отнася за следните активи и пасиви:

<i>в хил. лв.</i>	Активи		Пасиви		Нетно	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Имоти, оборудване и нематериални активи	-	-	1,549	1,279	1,549	1,279
Други	(181)	(110)	49	-	(132)	(110)
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(181)	(110)	1,598	1,279	1,417	1,169

Движенията във временните разлики през годината, на стойност 248 хил. лв, са отчетени в отчета за доходите.

23. Други активи

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Разходи за бъдещи периоди	3,858	3,314
Други активи	8,885	11,550
Общо	12,743	14,864

24. Задължения към банки

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Срочни депозити	1,567	9,247
Текущи сметки	1,628	1,189
Общо	3,195	10,436

Бележки към финансовите отчети
25. Задължения към други клиенти
в хил. лв.

	2007	2006
Граждани		
- текущи сметки	465,621	347,496
- срочни депозити	989,124	666,225
Търговци		
- текущи сметки	625,022	512,195
- срочни депозити	395,372	166,281
Общо	2,475,139	1,692,197

26. Други привлечени средства
в хил. лв.

	2007	2006
Издадени облигации и други ценни книжа	459,884	457,330
Задължения по потвърдени акредитиви	311,491	1,634
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	-	225,366
Синдикиран заем	363,464	362,758
Други срочни задължения	103,274	76,130
	1,238,113	1,123,218

Други срочни задължения включват предимно финансираня получени от финансови институции по отпуснати кредитни линии.

Издадените облигации и други ценни книжа включват следното:

в хил. лв.

	2007	2006
Дългосрочни облигации		
EUR 6,000,000, 8.5%, платими 2008	12,256	12,007
EUR 200,000,000, 7.5%, платими 2008	417,885	415,651
Общо облигации	430,141	427,658
Ипотечни облигации		
EUR 5,000,000, 7%, платими 2008	9,855	9,832
EUR 10,000,000, 7%, платими 2009	19,888	19,840
Общо ипотечни облигации	29,743	29,672
Общо	459,884	457,330

Облигациите са платими на трети лица през годините посочени по-горе. Дългосрочните облигации са емитирани от First Investment Finance B. V., Холандия, гарантирани са от Банката и са регистрирани на Люксембургската фондова борса. Ипотечните облигации са регистрирани на Българската фондова борса.

Бележки към финансовите отчети
27. Подчинен срочен дълг

Към 31 декември 2007 година Банката е сключила седем отделни споразумения за подчинен срочен дълг с четири различни кредитора. Всички тези заеми са издадени по английското законодателство и ресурса е привлечен от източници извън България.

Подчиненият дълг може да бъде анализиран както следва:

в хил. лв.

Кредитор	Главница	Оригинален срок	Амортизирана стойност към 31 декември 2007 г.
Growth Management Limited	1,956	10 години	3,001
Growth Management Limited	5,867	10 години	8,553
Growth Management Limited	3,912	10 години	5,344
Hillside Apex Fund Limited	9,779	10 години	13,297
Growth Management Limited	1,956	10 години	2,613
Standard Bank	9,779	10 години	13,012
Hypo-Alpe-Adria Bank	3,912	10 години	5,185
	37,161		51,005

Лихвата се капитализира на годишна база и е платима на падеж. Третирането на тези пасиви за целите на капиталовата адекватност като капитал от втори ред е в съответствие с изискванията на българското законодателство. Всички плащания преди падеж по подчинения дълг са предмет на писмено одобрение от Българска народна банка.

28. Дългово капиталов инструмент

в хил. лв.

	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2007 г.
Безсрочни гарантирани подчинени облигации 27 млн. евро	52,807	54,368
Безсрочни гарантирани подчинени облигации 21 млн. евро	41,073	44,018
	93,880	98,386

Безсрочните подчинени гарантирани облигации, издадени от First Investment Finance B.V., дружество с ограничена отговорност, регистрирано съгласно законите на Кралство Холандия, дъщерно дружество, 100% притежавано от Банката, са изцяло гарантирани от Банката. Условиата по облигациите отговарят на изискванията за капиталова адекватност от Наредба № 8 издадена от БНБ. Сумите по безсрочните подчинени облигации са включени в капитала от втори ред след получаване на съответно разрешение от Българска Народна Банка.

Бележки към финансовите отчети
29. Други пасиви

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Задължения към персонала	1,564	918
Текущи данъчни задължения	2,484	2,329
Други кредитори	4,095	2,666
	8,143	5,913

30. Капитал и резерви
(a) Брой и номинална стойност на издадените акции към 31 декември 2007 г.

Към 31 декември 2007 г. акционерният капитал на Банката е в размер на 110,000,000 лв., разделен на 110,000,000 обикновени безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лв. всяка. Акционерният капитал е внесен изцяло.

Акционерният капитал на Банката е увеличен от 100,000,000 лв. на 110,000,000 лв. в резултат от успешно първично публично предлагане на 10,000,000 нови безналични акции чрез Българска фондова борса – София, и е регистриран в Търговския регистър при Софийски градски съд на 4 юни 2007 г. За да улесни първичното публично предлагане и преди неговото стартиране, номиналната стойност на акциите на Банката е намалена от 10 лв. на 1 лв., с решение на Общото събрание на акционерите, без това да засяга общия размер на акционерния капитал и отделните дялови участия.

(b) Акционери

На 13 февруари 2007 г. Гроут Мениджмънт Лимитид (Growth Management Limited), Нормандски острови, и Хилсайд Апекс Фанд Лтд (Hillside Apex Fund Ltd.), Кайманови острови, прехвърли цялото си акционерно участие от 20% в Банката на офшорните дружества Доменико Венчърс Лимитид (Domenico Ventures Limited), Британски Вирджински острови – 7%; Рафаела Кънсалтънтс Лимитид (Rafaela Consultants Limited), Британски Вирджински острови – 7%; и Легнано Ентърпрайз Лимитид (Legnano Enterprise Limited) Кипър – 6%, съответно. В резултат от това, Легнано Ентърпрайз Лимитид увеличи своето акционерно участие до 7.68%.

В допълнение, както е посочено в условията и реда на първичното публично предлагане, Първа финансова брокерска къща ООД продаде 6,500,000 от съществуващите акции на Банката, които държи, на нови инвеститори, като по този начин ефективно намали своето акционерно участие от 13.89 % на 6.72%. Впоследствие, на 20 декември 2007 г., Първа финансова брокерска къща ООД прехвърли оставащия си дял от 6.72% на Балкан Холидейз Лимитид (Balkan Holidays Limited), Обединено кралство.

Бележки към финансовите отчети
30. Капитал и резерви, продължение
(b) Акционери, продължение

Таблицата по-долу посочва тези акционери, които притежават акции на Банката към 31 декември 2007 г., заедно с броя и процента на общо емитираните акции.

	Брой акции	% емитиран акционерен капитал
Г-н Ивайло Димитров Мутафчиев	31,830,000	28.94
Г-н Цеко Тодоров Минев	31,830,000	28.94
Балкан Холидейз Лимитид, Обединено кралство	7,390,000	6.72
Легнано Ентърпрайз Лимитид Кипър	8,450,000	7.68
Доменико Венчърс Лимитид, Британски Вирджински острови	7,000,000	6.36
Рафаела Кънсалтънтс Лимитид, Британски Вирджински острови	7,000,000	6.36
Други акционери (акционери, притежаващи акции, предмет на свободна търговия на Българска фондова борса – София)	16,500,000	15.00
Общо	<u>110,000,000</u>	<u>100.00</u>

Понастоящем всички новоемитирани акции, плюс частта от съществуващите акции, собственост на Първа финансова брокерска къща ООД, продадени на нови инвеститори при условията на първично публично предлагане (общо 16,500,000 акции), се търгуват свободно на Българска фондова борса – София.

В съответствие с Договора за пласиране, сключен между Банката и съществуващите акционери (г-н Ивайло Мутафчиев, г-н Цеко Минев, Първа финансова брокерска къща ООД София, Легнано Ентърпрайз Лимитид Кипър, Доменико Венчърс Лимитид, Британски Вирджински острови, и Рафаела Кънсалтънтс Лимитид, Британски Вирджински острови), съществуващите акционери се договорят за блокиращо споразумение като част от първичното публично предлагане, по силата на което те нямат право, с изключение на акциите, продадени като част от първичното публично предлагане, за срок от 180 дни, считано от 21 март 2007 г., и без предварителното писмено съгласие на Първа финансова брокерска къща ООД като водещ мениджър на емисията, пряко или косвено (А) да предлагат, предоставят в залог, продават, продават някаква опция или сключват договор за покупка, купуват някаква опция, пряко или косвено, или сключват договор за продажба, предоставяне на някаква опция, право или варант за покупка, депозират в някаква депозитарна институция, или по друг начин прехвърлят или се разпореждат с някакви акции или ценни книжа, конвертируеми във или упражними, или разменими, срещу акции, и няма да подават никаква декларация за регистрация по реда на Закона за ценни книжа на САЩ от 1933 г. във връзка с които и да е от горните; или (Б) да сключват някакви суап или други споразумения, или някаква сделка, която прехвърля, изцяло или частично, пряко или косвено, икономическия риск от собствеността върху акциите, независимо дали този суап или сделка, описани в подточки (А) или (Б) по-горе, ще бъдат уредени чрез предоставянето на акции или на други ценни книжа, в брой или по друг начин.

От своя страна, Банката приема подобни блокиращи ангажименти в Договора за пласиране за срок от 360 дни към 21 март 2007 г., с изключение на това, че Банката приема да не

Бележки към финансовите отчети

разпределя, емитира или договаря емитирането на каквито и да е акции или други ценни книжа, посочени в подточка (А) по-горе.

30. Капитал и резерви, продължение
(с) Законови резерви

Законовите резерви включват суми, заделени за цели, регламентирани в местното законодателство. Съгласно българското законодателство Банката е задължена да задели 1/10 от годишната си печалба като законови резерви до момента, в който съвкупната им сума достигне до 1/10 от акционерния капитал на Банката.

(d) Цена на акция

Последната цена на акциите на Банката, търгувани на Българска фондова борса – София за 2007 г., е 11.60 лв.

31. Условни задължения
(a) Задбалансови пасиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на гаранции и акредитиви са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Сумите, отразени в таблицата представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в баланса, в случай че контрагентите не изпълнят своите задължения.

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Банкови гаранции		
- в лева	186,268	136,458
- в чуждестранна валута	181,544	108,092
Общо гаранции	367,812	244,550
Неизползвани кредитни линии	457,669	211,228
Записи на заповед	21,034	17,097
Акредитиви в чуждестранна валута	268,562	313,722
	1,115,077	786,597

Бележки към финансовите отчети

Тези ангажименти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в баланса до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълнение. Много от поетите условни задължения се очаква да приключат, без да се наложат частични или пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Към датата на баланса няма други значителни условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване.

Към 31 декември 2007 г. размерът на обезпеченията по издадени гаранции и акредитиви е 100%.

32. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
Парични средства и вземания от централни банки	611,262	708,038
Вземания от банки и други финансови институции с оригинален срок до 3 месеца	189,403	22,773
	800,665	730,811

33. Усреднени салда

Усреднените балансови стойности на финансовите активи и пасиви са представени по-долу. Сумите са изчислени използвайки средно аритметично на месечните салда за всички инструменти.

<i>в хил. лв.</i>	2007	2006
ФИНАНСОВИ АКТИВИ		
Парични средства и вземания от централни банки	523,059	400,142
Финансови активи за търгуване	14,758	18,459
Инвестиции на разположение за продажба	339,188	480,218
Финансови активи държани до падеж	101,753	80,333
Вземания от банки и финансови институции	38,479	26,691
Вземания от клиенти	2,298,340	1,459,229
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ		
Задължения към банки	7,006	12,459
Задължения към други клиенти	1,929,610	1,337,938
Други привлечени средства	1,082,630	911,499

Бележки към финансовите отчети

Подчинен срочен дълг	51,131	55,170
Дългово капиталов инструмент	97,702	90,065

Бележки към финансовите отчети
34. Сделки със свързани лица

Страните се считат за свързани ако едната страна има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другата страна при вземане на финансови и оперативни решения, или страните са под общ контрол.

В рамките на нормалната банкова дейност, някои банкови операции се извършват със свързани лица. Това включва кредити, депозити и други транзакции. Тези транзакции са извършени при пазарни условия. Размерът на транзакциите и салдата по тях към края на съответните години са както следва:

Вид свързаност	Лица, контролиращи или управляващи Банката		Предприятия под общ контрол	
	2007	2006	2007	2006
<i>в хил. лв.</i>				
Кредити:				
Кредитна експозиция в началото на годината	1,876	1,554	4,351	3,660
Отпуснати кредити през годината	598	322	3,759	691
Кредитна експозиция в края на годината	2,474	1,876	8,110	4,351
Получени депозити:				
В началото на годината	547	273	2,825	1,975
Получени през годината	515	274	624	850
В края на годината	1,062	547	3,449	2,825
Предоставени депозити:				
Депозити в началото на годината	-	-	7,823	7,823
Предоставени депозити през годината	-	-	3,912	-
Депозити в края на годината	-	-	11,735	7,823
Издадени условни задължения от Групата				
В началото на годината	-	-	1,117	130
Отпуснати през годината	387	-	991	987
В края на годината	387	-	2,108	1,117

Възнагражденията на ключовия управленски персонал, изплатени през 2007 г. са в размер на 1,966 хил. лева. (2006: 2,079 хил. лв).

35. Дъщерни предприятия
(a) First Investment Finance B.V.

През април 2003 година Банката създава дружество със специална цел със седалище в Холандия с фирма First Investment Finance B.V. Дружеството е еднолична собственост на Банката. То е учредено за изпълнението на ясна и тясно определена цел - получаването на заеми от чужди финансови институции и привличането на инвеститори чрез емитирането на облигации и други финансови инструменти, гарантирани от Банката, средствата от които се използват за финансиране на операциите на Банката. Уставният капитал на дружеството възлиза на 90 хил. евро, разделени в 900 обикновени акции, всяка с номинална стойност от 100 евро. Издадени и платени са 180 акции. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

Бележки към финансовите отчети

35. Дъщерни предприятия, продължение

(b) Дайнърс клуб България АД

През май 2005 г. Банката придоби 80% от капитала на Дайнърс клуб България АД. Регистрираният акционерен капитал на дружеството е 5,000 хил. лв., в който участието на Банката е 85.52% към 31 декември 2007 г. Дружеството е учредено през 1996 г. и предметът му на дейност включва представителство, агентство и процесинг на Дайнърс клуб Интернешънъл. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(c) First Investment Bank - Albania Sh.a.

През април 2006 г. Банката учреди First Investment Bank – Albania Sh.a. с 99.9998% акционерно участие. Акционерният капитал на дружеството е 1 млрд. албански леки, който е внесен изцяло. На 27 юни 2007 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. получи пълен банков лиценз от централната Банка на Албания, и на 1 септември 2007 г. ефективно пое дейността на бившия клон ПИБ – Тирана, поемайки всичките му права и задължения, активи и пасиви. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

36. Събития, възникнали след датата на изготвяне на отчета

На 31 януари 2008 г. Групата изплати главница от EUR 200 милиона и лихва от EUR 15 милиона по падежирал дългосрочен облигационен заем, издаден от First Investment Finance B.V. и гарантиран от Банката.

37. Приложими стандарти

МСФО 1	Прилагане за пръв път на Международните стандарти за финансови отчети
МСФО 2	Плащане на базата на акции
МСФО 3	Бизнес комбинации
МСФО 4	Застрахователни договори
МСФО 5	Нетекучи активи, държани за продажба, и преустановени дейности
МСФО 6	Проучване и оценка на минерални ресурси
МСФО 7	Финансови инструменти: оповестяване
МСС 1	Представяне на финансови отчети
МСС 2	Материални запаси
МСС 7	Отчети за паричните потоци
МСС 8	Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
МСС 10	Събития след дата на баланса
МСС 11	Договори за строителство
МСС 12	Данъци върху дохода
МСС 14	Отчитане по сегменти
МСС 16	Имоти, машини, съоръжения и оборудване
МСС 17	Лизинг
МСС 18	Приходи
МСС 19	Доходи на наети лица
МСС 20	Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ
МСС 21	Ефекти от промените в обменните курсове
МСС 23	Разходи по заеми
МСС 24	Оповестяване на свързани лица
МСС 26	Счетоводство и отчитане на планове за пенсионни доходи

Бележки към финансовите отчети
37. Приложими стандарти, продължение

МСС 27	Консолидирани и индивидуални финансови отчети
МСС 28	Инвестициите в асоциирани предприятия
МСС 29	Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики
МСС 31	Дялове в съвместни предприятия
МСС 32	Финансови инструменти: представяне
МСС 33	Доходи на акция
МСС 34	Междинно финансово отчитане
МСС 36	Обезценка на активи
МСС 37	Провизии, условни пасиви и условни активи
МСС 38	Нематериални активи
МСС 39	Финансови инструменти: признаване и оценяване
МСС 40	Инвестиционни имоти
МСС 41	Земеделие
КРМСФО 1	Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения
КРМСФО 2	Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти
КРМСФО 4	Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг
КРМСФО 5	Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяванена околната среда
КРМСФО 6	Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар – отпадъчно електрическо и електронно оборудване
КРМСФО 7	Прилагане на подхода за преизчисление на финансовите отчети съгласно МСС 29 “Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики”
КРМСФО 8	Обхват на МСФО 2
КРМСФО 9	Преразглеждане на внедрени деривативи
КРМСФО 10	Междинно финансово отчитане и обезценка
ПКР 7	Въвеждане на еврото
ПКР 10	Правителствена помощ – без специална връзка с оперативната дейност
ПКР 12	Консолидация – предприятия със специално предназначение
ПКР 13	Съвместно контролирани предприятия - непарични вноски от контролиращите съдружници
ПКР 15	Оперативен лизинг – стимули
ПКР 21	Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизуеми активи
ПКР 25	Данъци върху доходи - промени в данъчния статус на едно предприятие или неговите акционери
ПКР 27	Оценяване съдържането на операции, включващи правната форма на лизинг
ПКР 29	Оповестяване - споразумения на концесионна услуга
ПКР 31	Приход - бартерни сделки, включващи рекламни услуги
ПКР 32	Нематериални активи - разходи за интернет страници